Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

SAMORZĄD POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna: 2 złote
numer pojedyńczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem
Cała strona 80 zł. 1/2 strony 40 zł.
1/4 strony 20 zł. 1/8 strony 10 zł.
drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 10 i 11 — Będzin, dnia 15 czerwca 1925 roku. — Rok 2

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenie

Nadzwyczajnego Komisarza do zwalczania epidemji na obszarze Wojewóctwa Kieleckiego w przedmiocie domów folwarcznych dla stałych robotników rolnych i służby folwarcznej.

Wskutek większego stałego skupienia ludności robotniczej zamieszkałej przy folwarkach i częstości powstawania epidemji z powodu niehygienicznych warunków, zarządzam na zasadzie art. 2 i 3 Ustawy z dnia 14-go lipca o utworzeniu Urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza walki z epidemjami (Dz. U. Nr. 61, poz. 388), jakoteż Rozp. Nacz. Nadzw. Kom. do spraw walki z epidem. z 10 czerwca 1921 roku (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 346), tudzież Rozp. Nacz. Nadzw. Kom. z 25 października 1920 roku (Dz. U. Nr. 102, poz. 667) w przedmiocie budowy i utrzymania studni, oraz na podstawie Rozp. budowlano-policyjnego dla wsi z 20 listopada 1917 r. (Dz. Rozp. Nr. 99) i Ustawy budowlanej z 18 lipca 1924 roku (Dz. U. Nr. 73, 715), co następuje:

I. Co do domów nowowznoszonych.

a) Budynki muszą być o tyle oddalone od drogi, ażeby między drogą i budynkiem był odstęp szerokości najmniej 5 metrów.

b) Otoczenia budynku i podwórza winny być w ten sposób niwelowane, aby woda z opadów atmosferycznych miała dostateczny ściek i aby nie wpływała do studni, gnojowiska, względnie dołu ustępowego.

c) Wysokość mieszkań winna wynosić najmniej 2,5 m. od podłogi do belki stropowej.

d) Podłogi winny być ułożone szczelnie z desek suchych conajmniej 35 cm. ponad powierzchnią ziemi.

e) Ściany i podłogi domów mieszkalnych należy zabezpieczyć od wilgoci z ziemi przez pokrycie tundamentów warstwą izolacyjną pod legarami podłóg na wysokości conajmniej 10 cm. ponad ziemię otaczającą dom mieszkalny, wybierając najwyższe wzniesienie gruntu pod budowę domu.

f) Tak zewnętrzna jak i wewnętrzna strona ścian winna być dokładnie otynkowana.

g) powierzchnia okien w izbach mieszkalnych i kuchniach winna wynosić conajmniej $^1/_{12}$ zajmowanej pod izbę i tyleż pod przynależną do tejże kuchni powierzchnię gruntu. Okna mają być wstawione na zawiasach i posiadać lufciki tak w wewnętrznej jak i zewnętrznej okiennicy.

h) W każdym podwórzu winien znajdować się ustęp odpowiedniej wielkości w stosunku do ilości mieszkańców w odległości conajmniej 10 m. od domu, studni i dróg oublicznych.

i) Doł ustępowe i gnojówki winny być wyłożone nieprzepuszczalną warstwą, np. gliną 15 cm. grubości, a ciecz z nich nie może spływać do rowów przydrożnych.

k) Przy zakładaniu studni należy się ściśle stosować do przepisów Rozporządzenia Nacz. Nadzw. Kom. z 25 października 1920 r. art. 1, 4, 5, 6 (Dz. U. Nr. 102, poz. 677).

l) Poza tem nowowznoszone domy folwarczne muszę odpowiadać wymaganiom Rozporządzenia budowlano-policyjnego dla wsi z 20 października 1917 r. (Dz. Rozp. Nr. 99), a specjalnie art. 1, 12, 14, 22, 25 i 29 przy uwzględnieniu przepisów Ustawy z 18-go lipca 1924 r. (Dz. U. Nr. 73, poz. 715).

II. Co do domów istniejących.

a) Właściciel domu obowiązany jest przy przeprowadzaniu koniecznego remontu ściśle zastosować przepisane wyżej artykuły Rozporządzenia niniejszego ustęp I w punktach a, b, c, d, e, l, g.

b) Właściciel domu obowiązany jest doprowadzać do porządku i przestrzegać tegóż co do podwórzy, ustępów, gnojowisk, zgodnie z artykułami h, i ustępu l powyższego Rozporządzenia, jaketeż § 6, 7 i Rozp. Nadzw. Kom. z 10 czerwca 1921 roku Dz. U. 55, poz. 346).

c) Właściciel domu winien przebudować nieodpowiednie studnie, stosując się ściśle do warunków punktu k ust. I niniejszego Rozp.

III.

a) Mieszkańcy domów folwarcznej służby obowiązani są utrzymywać w należytym porządku i czystyści mieszkania z przyległościami.

b) Inwentarza żywego i drobiu w izbach trzymać nie wolno.

c) Zabrania się wyrzucać śmiecie i nieczystości wylewać koło domu, a nie w miejsce na ten cel przeznaczone.

Co do ustępu II wyznacza się termin remontu i przeróbek do dnia 3-go sierpnia 1925 r.

Wykroczenia przeciwko powyższemu rozporządzeniu i przepisom wydanym na podstawie tegoż podlegają karze przewidzianej w art. 8 Ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 61, poz. 388) i § 3 i 4 Rozp. Rady Min. z dnia 22 października 1923 roku (Dz. U. Nr. 109, poz. 858), a mianowicie karze aresztu do 3-ch miesięky lub grzywnie, względnie obu karom łącznie.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od daty ogłoszenia go w Dzienniku Urzędowym Województwa kieleckiego.

Wojewoda: MANTEUFFEL,
Nadzwyczajny Komisarz do zwalczania epidemji
na terenie Województwa kieleckiego.

Powyższe Rozporządzenie podaje do wiadomości i ścisłego zastosowania się.

STAROSTA

Normy djet

urzędników państwowych, obowiązuje od 1 czerwca 1925 roku.

Stopień służbowy lub płaca	Do miejscowości bez st. kolejowej (Punktów)	Do miejscowości ze st. kolejowej (Punktów)	Wysokość djet w/g mnożnej 0.40 zł.		UWAGI
I	65	73	26.00	29.20	Bilet kolejowy I-ej klasy
II	65	73	26.00	29.20	
III	50	58	20.00	23.20	
IV	50	58	20.00	23.20	
V	40	46	16.00	18.40	
VI	32	38	12.80	15.20	Bilet kolejowy II-ej klasy
VII	28	34	11.20	13.60	
VIII	24	30	9.60	12.00	
IX	22	28	8.80	11.20	
X	18	22	7.20	8.80	Bilet kolejowy III-ej klasy
XI	18	22	7.20	8.80	
XII	18	22	7.20	8.80	
XIII	12	16	4.80	6.40	
XIV	12	16	4.80	6.40	
XV	12	16	4.80	6.40	
XVI	12	16	4.80	6.40	

Wszelkie rachunki kosztów podróży mają być przedstawiane w terminie 8 dni po ukończeniu podróży służbowej.

Przekroczenie, bez dostatecznego usprawiedliwienia, wyżej określonych terminów, pociąga za sobą utratę prawa do zwrotu kosztów.

Wyciąg

Z Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 23-go czerwca 1923 r. o czasie pracy w zakładach handlowych (Dz. U. Nr. 70 poz. 551).

§ 3. W myśl ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu pracownicy zakładów wymienionych w § 1. nie mogą być zatrudnieni dłużej niż 8 godzin na dobę, w sobotę zaś dłużej niż 6 godzin na dobę, a ogólny czas pracy nie może przekraczać 46 godzin na tydzień.

Pracownicy zatrudnieni w sobotę przez 8 godzin na dobę zgodnie z przepisami art. 9 ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu, mają otrzymać w zamian jeden dzień wolny od pracy po upływie miesiąca lub dwa tygodnie po upływie roku, opłacone według zwykłych norm wynagrodzenia danego pracownika, czasu tego nie wlicza się do urlopu, przysługującego pracownikom na podstawie ustawy, umowy lub zwyczajów miejscowych.

§ 4. Najdalej po każdych sześciu godzinach pracy pracownikom zatrudnionym w zakładach wyszczególnionych pod I i II niniejszego ogłoszenia winna być zapewniona conajmniej jednogodzinna przerwa podczas której pracownik może opuścić miejsce pracy.

§ 6. Dobrowolne zamykanie zakładów handlowych w porze obiadowej nie uprawnia do odpowiedniego przedłużania w zamian za to godzin otwarcia.

§ 9. O ile w chwili zamykania sklepu lub miejsca sprzedaży towarów znajdują się tam kupujący, mogą być oni jeszczę obsłużeni.

§ 16. Pracownicy zatrudnieni dłużej niż przez 3 godziny w niedzielę i dnie świąteczne w zakładach objętych niniejszym rozporządzeniem, w którym praca w dni te jest dozwolona, winni otrzymać w tygodniu taką samą ilość godzin wolnych od pracy.

§ 17. Przedłużenie czasu pracy w zakładach objętych niniejszym rozporządzeniem, dozwolone jest w wypadkach i na warunkach wyszczególnionych w art. 6 punkt a. i b. ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu.

§ 18. Praca w godzinach nadliczbowych, przewidziana w poprzednim paragrafie niniejszego rozporządzenia ma być wynagradzana conajmniej 50% dodatkiem do płacy normalnej, za godziny nadliczbowe, ponad dwie godziny dziennie oraz za pracę w godzinach nadliczbowych, przypadających na noc lub niedzielę i święta, dodatek ten ma wynosić conajmniej 100%.

§ 19. W wykazach godzin nadliczbowych prowadzonych przez zakłady. objęte niniejszym rozporządzeniem, w myśl art. 7 ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu, winien być wskazany dzień, w którym odbywała się w godzinach nadliczbowych praca, rodzaj wykonywanej pracy oraz wysokość płacy za godziny nadliczbowe, zgodnie z art. 16 wymienionej ustawy.

Postanowienia karne.

Zgodnie z postanowieniami art. 18 ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. D. U. N. 2 z r. 1920 poz. 7 art. 9 ustawy z dnia 26 września 1922 r. D. U. N. 88 poz. 789 oraz § 19 punktu c. Rozporządzeniom Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Dz. U. N. 9 poz. 89 przekroczenia przepisów niniejszego ogłoszenia karane będzie w drodze sądowej grzywną do 1000 złotych, lub aresztem do 3-ch miesięcy.

PRZEPISY

o ustaleniu godzin handlu w sklepach i zakładach handlowych na terenie Powiatowego Związku Komunalnego pow. Będzińskiego.

1. we wszystkie dni powszednie:

a) od godz. 8 rano do godz. 6 po południu w drobnych sklepach spożywczych (z pieczywem, owocowo-kolonjalnych, mączno-solnych i t. p.) w owocarniach, w sklepach z materjałami piśmiennymi, oraz w sklepach z mięsem i wyrobami masarskimi;

b) od godz. 7 rano do godz. 5 po południu w sklepach piekarskich;

c) od godz. 9 rano do godz. 7 wieczór w sklepach wino - kolonjalnych (hurtowych i detalicznych), galanteryjnych, w dystrybucjach, halach targowych, kantorach pralni, farbiarni i przedsiębiorstw przewozowych, prywatnych biurach pośrednictwa pracy, księgarniach, lombardach, salach licytacyjnych, antykwarniach, salonach i wystawach ze sprzedażą dzieł sztuki, starożytności i t. p. o charakterze przedsiębiorstw handlowych, w zakładach pogrzebowych oraz we wszelkich innych miejscach zawodowej sprzedaży;

d) od godz. 9 rano do godz. 9 wieczór z warunkiem, że zatrudniony w nich personel co poniedziałek uwolniony zostanie od zajęć na przeciąg 3 godzin na poczet ustawowo przewidzianej normy pracy;

e) od godz. 8 rano do godz. 12 w nocy w pierwszorzędnych restauracjach, cukierniach, kawiarniach, mleczarniach i barach, posiadających świadectwo przemysłowe I kategorji;

f) od godz. 8 rano do godz. 11 wieczór w drugorzędnych restauracjach, cukierniach, kawiarniach i kuchniach publicznych;

g) od godz. 8 rano do godz. 10 wieczór w trzeciorzędnych restauracjach, piwiarniach, winiarniach, miodarniach, bufetach i gospodach;

h) od godz. 9 rano do godz. 7 wieczór w czasie od 1 października do dnia 31 marca, zaś od godz. 8 rano do godz. 11 wieczór w czasie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w kioskach i budkach, w których podają do wypicia na miejscu wodę sodową, wody mineralne lub napoje chłodzące, słodycze i owoce, o ile w nich nie odbywa się sprzedaż innych towarów.

2. zakłady wzgl. przedsiębiorstwa wymienione w p. 1 lit. e i f oraz zakłady pogrzebowe mogą być w niedzielę i święta otwarte w tych samycn godzinach, co w dni powszednie.

UWAGA: Przedsiębiorstwa wymienione w p. g, mogą być w niedzielę i święta otwarte od godz. 1 po południu do godz. 10 wieczór.

3. mleczarnie i kawiarnie, o ile zajmują się wyłącznie tylko sprzedażą mleka i przetworów mlecznych, lub sprzedażą kwiatów naturalnych, mogą być otwarte w niedzielę i święta od godz. 7 do 10 rano.

4. w niedzielę i dni świąteczne jest dozwolona sprzedaż:

a) słodyczy, owoców, kwiatów i wyrobów tytuniowych w miejscach widowisk i zabaw publicznych przez cały czas ich trwania oraz w ogrodach i parkach publicznych.

b) od godz. 8 rano do godz. 5 po południu przy cmentarzach - kwiatów, świec oraz przedmiotów służących do ozdoby grobów.

c) od godz. 8 do 11 rano — gazet i czasopism w sklepach i kioskach, zajmujących się wyłącznie tylko sprzedażą gazet i czasopism.

d) od 1 do 4 po południu z dewocjonaljami, o ile nie jest połączone ze sprzedażą innych towarów.

5. sprzedaż towarów kolonjalno - spożywczych w zakładach połączonych ze sklepami, kioskami i budkami (p. 1 lit. f). winna dokonywać się tylko w godzinach określonych dla samodzielnych sklepów tych samych gałęzi handlu.

6. W ostatnią niedzielę przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocy wszystkie sklepy i zakłady handlowe, mogą być otwarte od godz. 13 do 18 wieczorem.

7. Z chwilą nadejścia czasu zamykania sklepów wzgl. przedsiębiorstw handlowych, wszelkie zakłady i przedsiębiorstwa winny być bezwarunkowo zamknięte i dla publiczności niedostępne; uwzględnia się jednak kupujących będących w sklepie w momencie zamykania tegoż, którzy bezwarunkowo winni być jeszcze obsłużeni.

8. jeżeli poszczególne zakłady wprowadzą u siebie przerwę obiadową w czasie której zakład będzie zamknięty, to przerwa ta winna być wliczoną do godzin otwarcia zakładu, tak aby czas otwarcia sklepu wzgl. zakładu, wliczając przerwę obiadową, nie przekraczał 10 godzin dziennie.

9. w sklepie wzgl. zakładzie na miejscu widocznym z zewnątrz dla konsumenta, oraz dla organów wykonawczych winna być tablica, poświadczona pieczęcią odpowiedniego urzędu, zawierając informacje w jakich godzinach sklep jest otwarty dla publiczności.

10. postanowienie niniejsze wchodzi w życie po uprzedniem ogłoszeniu go w drodze urzędowej z dniem 1 stycznia 1925 roku.

PRZEPISY

o ustalenie godzin handlu w sklepach i zakładach handlowych na terenie Powiatowego Zw. Komunalnego pow. Będzińskiego na 1925 rok uchwalone na posiedzeniu Sejmiku dnia 28 marca 1925 r.

Rodzaj zakładów handlowych	Od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września		Od dnia 1 października do dnia 31 marca	
	godziny otwierania	godziny zamykania	godziny otwierania	godziny zamykania
a) Sklepy, stragany, oraz wszelkie inne miejsca zawodowej sprzedaży towarów.	we wszystkie dni powszednie:			
1. a) w drobnych sklepach spożywczych (z pieczywem, owocowo kolonjalnych, mączno-solnych i t. p.), w owocarniach, w sklepach z materjałami piśmiennemi oraz w sklepach z mięsem i wyrobami masarskiemi	od 8 rano	do 6 po poł.	od 8 rano	do 6 po poł.
b) w sklepach piekarskich	„ 7 „	„ 5 „ „	„ 7 „	„ 5 „ „
c) w sklepach winno-kolonjalnych (hurtowych i detalicznych), galanteryjnych, w dystrybucjach, halach targowych, kantorach pralni, farbiarni i przedziębiorstwach przewozowych, prywatnych biurach pośrednictwa pracy, księgarniach, lombardach, salach licytacyjnych, antykwarniach, salonach i wystawach ze sprzedażą dzieł sztuki, starożytności i t. p. o charakterze przedsiębiorstw handlowych, w zakładach pogrzebowych oraz we wszelkich innych miejscach zawodowej sprzedaży . . .	od 9 rano	do 7 wieczór	„ 9 „	do 7 wieczór
d) w zakładach fryzjerskich w soboty zaś od godziny 9 rano do godz. 9 wieczór z warunkiem, że zatrudniony w nich personel co poniedziałek uwolniony zostanie od zajęć na przeciąg 3-ch godzin na poczet ustawowo przewidzianej normy pracy	od 9 rano	„ 7 „	„ 9 „	„ 7 „
e) w pierwszorzędnych restauracjach, cukierniach, kawiarniach, mleczarniach i barach, posiadających świadectwo przemysłowe I-ej kategorij	od 8 rano	do 12 w nocy	„ 8 „	„ 12 w nocy
f) w drugorzędnych restauracjach, kawiarniach, cukierniach i kuchniach publicznych	„ 8 „	„ 11 „	„ 8 „	„ 11 wieczór
g) w trzeciorzędnych restauracjach, piwiarniach, winiarniach, miodarniach, bufetach i gospodach	„ 8 „	„ 10 „	„ 8 „	„ 10 „
h) w kioskach i budkach, w których podają do wypicia na miejscu wodę sodową, wody mineralne lub napoje chłodzące, słodycze i owoce, o ile w nich nie odbywa się sprzedaży innych towarów	„ 8 „	„ 11 „	„ 9	„ 7 „
2.) Zakłady względnie przedsiębiorstwa wymienione w p. 1 litera „e i f„ oraz zakłady pogrzebowe mogą być w niedziele i święta otwarte w tych samych godzinach co i w dnie powszednie				
UWAGA: Przedsiębiorstwa wymienione w p. „g" mogą być w niedziele i święta otwarte	„ 1 po poł.	„ 10 wieczór	„ 1 po poł.	„ 10 wieczór
3.) mleczarnie i kawiarnie, o ile zajmują się wyłącznie tylko sprzedażą mleka i przetworów mlecznych, lub sprzedażą kwiatów naturalnych, mogą być otwarte w niedziele i święta	„ 7 rano	„ 10 rano	„ 7 rano	„ 10 wieczór
4.) W niedziele i dni świąteczne jest dozwolona sprzedaż:				
a) słodyczy, owoców, kwiatów i wyrobów tytuniowych w miejscach widowisk i zabaw publicznych, przez cały czas ich trwania oraz w ogrodach i parkach publicznych				
b) przy cmentarzach, kwiatów, świec oraz przedmiotów służących do ozdoby grobów	„ 8 „	„ 5 po poł.	„ 8 „	„ 5 po poł.
c) gazet i czasopism w sklepach i kioskach, zajmujących się wyłącznie tylko sprzedażą gazet i czasopism . . .	„ 8 „	„ 11 rano	„ 8 „	„ 5 po poł.

VERTE

Rodzaj zakładów handlowych	Od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września		Od dnia 1 października do dnia 31 marca	
	godziny otwierania	godziny zamykania	godziny otwierania	godziny zamykania
d) z dewocjonaljami, o ile nie jest połączone ze sprzedażą innych towarów	od 1 po poł.	do 4 po poł.	od 1 po poł.	do 4 po poł.
5.) sprzedaż towarów kolonjalno-spożywczych w zakładach połączonych ze sklepami, kioskami i budkami (p. 1 litera „g“) jako też z cukierniami, mleczarniami, kawiarniami i t. p. (p. litera „f“) winna dokonywać się tylko w godzinach określonych dla samodzielnych sklepów tych samych gałęzi handlu.				
6.) W ostatnią niedzielę przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocy wszystkie sklepy i zakłady handlowe mogą być otwarte	„ 1 „ „	„ 6 „ „	„ 1 „ „	„ 6 „ „
7.) Z chwilą nadejścia czasu zamykania sklepów wzgl. przedsiębiorstw handlowych, wszelkie zakłady i przedsiębiorstwa winny być bezwarunkowo zamknięte i dla publiczności niedostępne; uwzględnia się jednak kupujących będących w sklepie w momencie zamykania tegoż, którzy bezwarunkowo winni być jeszcze obsłużeni.				
8.) Jeżeli poszczególne zakłady wprowadzą w siebie przerwę obiadową w czasie której zakład będzie zamknięty, to przerwa ta winna być wliczoną do godzin otwarcia zakładu, tak aby czas otwarcia sklepu wzgl. zakładu, wliczając przerwę obiadową, nie przekraczał 10 godzin dziennie.				
9.) W każdym sklepie względnie zakładzie na miejscu widocznem z zewnątrz dla konsumenta, oraz dla organów wykonawczych winna być tablica, poświadczona pieczęcią odpowiedniego urzędu, zawierająca informacje, w jakich godzinach sklep jest otwarty dla publiczności.				
10.) Postanowienie niniejsze wchodzi w życie po uprzedniem ogłoszeniu go w drodze urzędowej z dniem 1 stycznia 1925 roku.				

Przewodniczący Sejmiku
STAROSTA:
(—) **Aleksander Trzciński.**

Kronika urzędowa.

Na zasadzie art. 17 rozporządzenia Rady ministrów z dnia 13 XI 1919 r. Dz. U. Nr. 90, poz. 490, wydaje niniejszem następujące

Przepisy

o ochronie od pożarów po wsiach i miasteczkach.

1. Dla zabezpieczenia od pożarów należy przestrzegać, aby kominy były murowane, wewnątrz tynkowane, wzniesione na pół metra nad dach, aby belki nie były wspierane na murze kominowym, na powałach była ułożona polepa.

2. Dla zabezpieczenia od podpaleń winni być utrzymywani stróże nocni, którzy w razie pożaru obowiązani zaalarmowac za pomocą trąbki (bekadła).

3. Każdy mieszkaniec wioski spostrzegłszy gdziekolwiek pożar, winien natychmiast zaalarmować mieszkańców.

4. Każdy dom powinien posiadać tłumnicę, ulokowaną na widocznem miejscu; oraz drabinę, sięgającą do szczytu dachu, prócz dachów krytych dachówką i blachą.

5. Podczas alarmu w każdej miejscowości nieposiadającej organizacji strażackiej, każdy właściciel domu obowiązany jest natychmiast stawić się osobiście do pożaru, względnie miejsca zbiórki z takim narzędziem, jakie mu było naznaczone, lub też posłać swego zastępcę.

6. W każdej miejscowości nieposiadającej organizacji strażackiej, winna być odpowiednia ilość beczek, drabin, bosaków, toporów, wiader, linek, oraz bekadeł, lub trąbek.

7. W każdej miejscowości, nieposiadającej organizacji strażackiej, kieruje akcją ratunkową przy pożarze i na zbiórkach urządzanych przynajmniej 4-ry razy do roku, sołtys danej wsi, a z chwilą przybycia straży, oddaje się ze swemi ludźmi pod rozkazy dowódcy tejże.

8) W każdej miejscowości nieposiadającej organizacji strażackiej, żaden z właścicieli domów nie może oddalić się z pogorzeliska, lub miejsca zbiórki dotąd, dopóki nie będzie zwolnionym przez dowódcę, lub ogień nie będzie kompletnie ugaszony.

9. We wszystkich miejscowościach, zagrody i posesje nieposiadające studni i dostatecznej ilości wody, winny być zaopatrzoue w beczki o pojemności conajmniej 20-tu wiader w letniej porze stale napełnione wodą.

10. W tych miejscowościach, gdzie egzystuje organizacja strażacka nie obowiązują wyżej wymienione punkty: 5, 6, 8 tych mieszkańców, którzy regularnie opłacają składki do straży.

UWAGA: W razie niedostatecznej ilości członków czynnych w straży lub narzędzi ogniowych pomocniczych, K. P. G. na wniosek Zarządu straży, może częściowo wprowadzić w życie punkty 5, 6, 8.

11. Konie, które będą stale obsługiwały organizacje strażackie na wniosek K. P. G. zwolnione będą od podwód, oraz ubezpieczone przez Wydział sejmiku w P. D. U. w Warszawie, od wypadków podczas pełnienia obowiązków strażackich.

12. Wszyscy właściciele domów winni pilnie baczyć, by kominy były regularnie wycierane przez kominiarzy, zaopatrzonych w odpowiednie świadectwa, a niezależnie od tego w celu zapobiegania pożarom kominowym przynajmniej raz na rok kominy i piece winny być smarowane od wewnątrz mieszaniną gliny z wapnem, na której sadze nie tak łatwo się osadzają. W razie zapalenia się sadzy, jak najszybszy środek ich gaszenia poleca się wrzucić na rozżarzone węgle pod blachę garść siarki, której dym tłumi pożar sadzy. W każdej przeto wiosce powinien znajdować się odpowiedni jej zapas u sołtysa.

13. Zakazuje się przechowywać na strychach domów mieszkalnych drzewo, węgiel, siano, słome i t. p.

14. Właściciele domów winni przestrzegać, by idący w porze nocnej do stajni, szop, składów strychów, i w miejsca gdzie się znajdują palne materjały, mieli światło w latarni oszklonej.

15. Popiół nie powinien być wysypywany na miejsca otwarte i niebezpieczne, lecz przygaszony wodą i odniesiony na miejsce odległe od mieszkań.

16. W żadnym domu na wsi, czy w mieście, nie wolno suszyć na piecach lnu i konopi. Do powyższych celów winny być przeznaczone oddzielne piece oddalone od mieszkań.

17. Rżnięcie słomy na sieczkę, młócenie, czesanie i międlenie lnu i inne czynności gospodarskie, oraz pieczenie chleba i suszenie słodu zakazane jest w porze nocnej.

18. Obrok i inna pasza nie powinna być składana przy kominie lub piecach do suszenia; zabronione jest również składanie w piecach, kominach, lub na ogniskach łuczywa, lub drzewa opałowego do suszenia.

19. Ustawianie stert zboża, słomy oraz siana tuż przy stodołach lub domach mieszkalnych, w mniejszej jak 30 metrów odległości jest surowo wzbronione.

20. Wypalanie beczek przez bednarzy w czasie silnych wiatrów i w miejscowościach od ognia niedobrze zabezpieczonych jest niedozwolone.

21. Odnośnie pożarów leśnych K. P. G. względnie wójt winni baczyć:

a) ażeby w lesie i w odległości stu kroków od tegoż nikt nie rozpalał ognisk, nie palił papierosów, nie łowił z ogniem ryb i raków.

b) ażeby popiół i węgiel nie był wypalany w gęstwinie leśnej, tylko na otwartej polanie, osoby zaś zajmujące się wypalaniem nie powinny oddalać się od kopca dalej, jak na sto kroków;

c) ażeby pastuchy i robotnicy leśni nie nosili z sobą narzędzi służących do rozpalania ognia;

d) ażeby w pobliżu lasów państwowych bez zawiadomienia Zarządu lasów nie wypalać łąk.

e) ażeby wypalanie łąk odbywało się podczas spokojnego powietrza, a w ostateczności wtedy, kiedy wiatr wieje od strony lasu.

Na wypadek pożaru w lesie, lub na łąkach, sołtys przy pomocy mieszkańców winien użyć wszelkich środków, celem stłumienia rzeczonego pożaru.

22. Winni nieprzestrzegania przepisów powyższych karani będą drogą administracyjną lub sądownie.

Regulamin dla Komisyj przeciwpożarowych gminnych.

1. Celem zabepieczenia mieszkańców od klęski pożarowej, Rada gminna powołuje co rok Komisję przeciwpożarową gminną w skład której wchodzi:

1) Wójt i sekretarz gminy,

2) 2-ch członków Rady gminnej,

3) 1 przedstawiciel policji państwowej,

2. Komisja ma prawo kooptować te osoby, które mogą być pożyteczne.

3. K. P. G. wybiera przez tajne głosowanie przewodniczącego, zastępcę i sekretarza. Uchwały Komisji są prawomocne przy udziale przewodniczącego, lub zastępcy i przynajmniej połowy członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości głosów przechodzi ten wniosek za którym głosuje przewodniczący. Wykonawcą uchwał Komisji jest wójt.

4. Posiedzenie zwojuje przewodniczący w miarę potrzeby, lub na żądanie 3-ch członków, nie rzadziej jednak niż co dwa miesiące.

5. W gminach, w których K. P. G. nie zorganizowały się, wszelkie sprawy i atrybucje przejmuje wójt gminy.

6. Obowiązkiem K. P. G. jest:

a) czuwać nad przestrzeganiem przepisów o ochronie od pożarów, tak przez sołtysa jak i mieszkańców.

b) zakładać po wsiach nowe straże pożarne.

c) opiekować się i wyjednywać w Radzie gminnej zasiłki istniejącym strażakom.

d) zawiadomić Zarząd powiatowego okręgu związku straży pożarn. o brakach i niesprawnej działalności straży.

e) zorganizować dostarczenie koni strażom do pożarów.

f) starać się o zaopatrzenie każdej miejscowości w dostateczną ilość wody.

g) zorganizować stały wycier kominów.

h) wydawać zarządzenia sołtysom po wsiach, gdzie niema straży pożarnych, aby ściśle stosowali się do przepisów o ochronie od pożarów i meldowali o wszelkich uchybieniach mieszkańców.

i) czuwać, aby w każdej wsi nieposiadającej straży pożarnej, sołtys urządzał przynajmniej 4-ry razy do roku zbiórki ćwiczebne wszystkich mężczyzn zdrowych w wieku od 17 do 55 lat.

j) zobowiązać właścicieli domów w tych miejscowościach, gdzie niema organizacji strażackiej, aby zaopatrzyli się w wyznaczoue przez K. P. G. narzędzia, jak: bosaki, beczki, wiadra, siekiery, linki. łopaty i t. p., i aby z temi narzędziami w razie pożaru bezzwłocznie stawali do akcji ratunkowej. W miejscowościach, gdzie są straże pożarne, członkowie popierający opłacający terminowe składki, mogą być zwolnieni od tego obowiązku.

k) dla bezpieczeństwa ogniowego przestrzegać, aby kominy były murowane z materjałów ogniotrwałych, wewnątrz i na strychu tynkowane, wzniesione przynajmniej pół metra nad dach, aby belki nie były wspierane na murze kominowym, aby na powałach była położona polepa.

7. Odpisy protokółu Komisji winny być przesyłane Zarządowi powiatowego okręgu związku straży pożarnych.

8. Komisja przeciwpożarowa gminna na winnych niestosowania się do zarządzeń przeciwpożarowych, nakłada kary drogą administracji do 2 zł. lub 2 dni aresztu, albo odnosi się do policji o sformowanie protokółu, celem skierowania sprawy na drogę sądową.

Parcelacje przedwojenne.

Na terenie byłego zaboru rosyjskiego znajduje się znaczna ilość majątków ziemskich, stanowiących obecnie własność państwową, w których za zgodą b. rządu rosyjskiego, przez donatarjuszów została zapoczątkowana parcelacja. W większości wypadków na gruntach tych majątków siedzą już od kilkunastu lat drobni rolnicy, którzy zabudowali parcele i dotychczas nie uzyskali jeszcze tytułów własności. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Reform Rolnych w ostatnim czasie zajęło się energicznie zlikwidowaniem przewlekającego się podziału gruntów, co łącznie z pracami w kierunku przewłaszczenia przez Urzędy Ziemskie gruntów państwowych w krótkim czasie ma być ostatecznie załatwione.

WADJA I KAUCJE PRZYJMOWANE PRZEZ URZĘDY PAŃSTWOWE. Ministerstwo Skarbu ujednostajniło sposób przyjmowania i zabezpieczania wadjów i kaucji przy umowach, zawieranych z władzami państwowemi. Zgodnie z ustalonemi zasadami wysokość wadjów składanych przy przetargach winna wynosić od 1 do 3% ceny ofertowej. Wadja te mogą być składane w gotowiźnie, książeczkach oszczędnościowych, papierach państwowych, akcjach, w listach gwarancyjnych banków upoważnionych przez Min. Skarbu i w wekslach. Kaucje pobierane na zabezpieczenie umów mogą dochodzić do wysokości 5% ceny umówionej i składane być mogą w sposób przewidziany dla wadjów.

JAKIE NALEŻNOŚCI PAŃSTWOWE I KOMUNALNE MOŻNA WPŁACAĆ ZA POŚREDNICTWEM P. K. O. Za pośrednictwem P. K. O. można wpłacać na rachunki Centralnej Kasy Państwowej, kas Skarbowych i pow. Kas Komunalnych, miejskich i gminnych wszelkie należności podatkowowe, z wyjątkiem cła, należności za świadectwa przemysłowe i handlowe (patenty) oraz karty rejestracyjne.

Wyjątek ten nie dotyczy wpłacania przez Zarząd Pocztowy cła, pobranego za przesyłki pocztowe od adresatów.

Uskutecznianie wpłat na rachunek Centralnej Kasy Państwowej, kas Skarbowych i Kas Komunalnych powiatowych, miejskich i gminnych w P K. O. nastąpić może w centrali P. K. O. w Warszawie lub w jej Oddziałach, albo w którymkolwiek urzędzie pocztowym.

SPOSÓB WPŁACANIA NALEŻNOŚCI PAŃSTWOWYCH I KOMUNALNYCH ZA POŚREDNICTWEM P. K. O.

Należności państwowe i komunalne wpłaca się za pomocą blankietów nadawczych P. K. O. gotówką, albo za pomocą czeków, t. j. przelewem z rachunku płatnika w P. K. O. na rachunek odpowiedniej kasy.

BLANKIET NADAWCZY.

Głównym warunkiem prawidłowej wpłaty za pośrednictwem P. K. O. jest należyte i dokładne wypełnienie blankietu nadawczego według specjalnego wzoru dla wpłat. Blankiety te otrzymać można w każdym urzędzie pocztowym. Blankiet nadawczy składa się z trzech części: 1) Potwierdzenie dla wpłacającego, 2) Dowód wpłaty, przeznaczonego dla kasy i 3) dowód wpisu przeznaczonego dla urzędu P. K. O.

Płatnik winien wypełnić dokładnie blankiet nadawczy we wszystkich jego częściach. Urzędy i agencje pocztowe są obowiązane zwracać uwagę na należyte wypełnienie przez osoby wpłacające i bezwarunkowo nie przyjmować na konta kas wpłat uskutecznianych za pomocą bądź innych blankietów, o ile na tych blankietach nie wypisano: (kto z dokładnym adresem), ile, na jaki cel, na rzecz jakiego Urzędu, oraz na konto jakiej kasy dokonywa wpłaty, lub o ile nie podano dat i numeru nakazu (wezwania) płatniczego, jeśli należność wpłaca się na zasadzie\nakazu.

Wypisanie tych danych na blankiecie nadawczym nie podlega żadnej opłacie pocztowej. Wszelka inna korespondencja, którą umieścić można na odwrotnej stronie środkowej części blankietu (np. żądanie nadesłania kwitu kasowego), podlega opłacie pocztowej od karty korespondencyjnej, w kwocie przewidzianej w obowiązującej taryfie pocztowej.

Blankiety nadawcze można wypełniać atramentem, drukiem lub za pomocą maszyny do pisania.

Wypełnianie blankietu nadawczego ołówkiem, chociażby atramentowym jak również wszelkie poprawki i skrobania na blankiecie są niedozwolone.

Kronika nieurzędowa

Tymczasowa Naczelna Rada Gospodarcza.

Artykuł 67 konstytucji, ustalający samorząd gospodarczy, pozostał dotychczas niewykonany. Przewidziane bowiem w tym artykule organa samorządu gospodarczego t. j. izby rolnicze. handlowe, przemysłowe, rzemieślncize, pracy najemnej i in., istnieją dotąd u nas nie wszędzie (izb pracy wogóle nie mamy), projektowany zaś naczelny organ samorządu, mający połączyć wszystkie izby — Naczelna Izba Gospodarcza Rzeczypospolitej, również nie została dotąd powołany do życia. Istniejące w b. zaborach austryjackim i pruskim i by handlowe i przemysłowe (wzgl. izby handlowo-przemysłowe), rolnicze, rzemieślnicze, działają na zasadzie starych ustaw i nie odpowiadają obecnym warunkom politycznym i gospodarczym.

W przemówieniu, wygłoszonem na posiedzeniu Komisji Budżetowej Sejmu, sprawę realizacji art. 68 Konstytucji podniósł P. Premjer Grabski, a w przemówieniu P. Premjera oraz następnie w dyskusjach sejmowych sprawa art. 68 Konstytucji była traktowana z punktu widzenia konieczności ustalenia stałego kontastu Rządu i Izb Prawodawczych z zorganizowanemi w zakresie życia gospodarczego siłami społecznemi — przy tworzeniu i realizowaniu programu gospodarczego. Wysunięta została więc potrzeba zorganizowania ciała opinjodawczego przy Rządzie i Sejmie, reprezentującego życie gospodarcze i w sprawach gospodarczych zabierającego głos. Ponieważ Naczelna Izba Gospodarcza, do czasu zorganizowania samorządu, nie może być powołana do życia, wyłoniła się koncepcja stworzenia odpowiedniej organizacji tymczasowej.

Opracowany obecnie w ogólnych zarysach przez Sekretarjat Generalny Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów projekt ustawy o Tymczasowej Naczelnej Radzie Gospodarczej realizuje właśnie powyższą koncepcję.

Projekt Sekretarjatu Generalnego nadaje T. N. R. G. charakter wyłącznie organu opinjodawczego w sprawach życia gospodarczego, nie wyznaczając dla niej żadnych funkcji samorządowych, czem oczywiście, nie przesądza zadań i zakresu działania przyszłej Naczelnej Izby Gospodarczej, a szczególnie jej

stosunku do poszczególnych izb gospodarczych i uprawnień w zakresie samorządowym.

T. N. R. G. ma udzielać opinji i ma prawo stawiać wnioski. Opinje T. N. R. G. o projektach ustaw muszą być zasięgnięte przed wniesieniem ich do Sejmu, względnie pod obrady Sejmu, zależnie od tego, czy zostały opracowane z inicjatywy Rządu czy Sejmu. Wnioski T. N. R. G. muszą być w określonym terminie przedmiotem decyzji Rządu, która jest komunikowana T. N. R. G. Głos T. N. R. G. musi być zatem wzięty pod uwagę, czy to przez Sejm, czy przez Rząd; Rząd musi zająć zawsze względem niego określone stanowisko.

T. N. R. G. nie ma jednak prawa inicjatywy ustawodawczej.

Szczegółowo określają kompetencje T. N. R. G. artykuły 2 i 3 projektu, które stanowią, co następuje:

Art. 2. Tymczasowej Naczelnej Radzie Gospodarczej przysługują następne uprawnienia:

1. przeprowadzania badań, ankiet i publikowania ich wyników o stanie i potrzebach życia gospodarczego w Państwie oraz środkach, niezbędnych do jego podniesienia;

2. przedkładanie Rządowi wniosków, dotyczących potrzeb życia gospodarczego w Państwie oraz programu polityki gospodarczej Państwa;

3. opinjowania wszystkich opracowanych z inicjatywy Rządu lub Sejmu projektów ustaw, dotyczących życia gospodarczego w Państwie oraz spraw finansowych i społecznych, bezpośrednio oddziaływujących na życie gospodarcze, przed wniesieniem tych projektów do Sejmu, wzgl. pod obrady Sejmu;

4. współdziałania z Rządem w przygotowaniach do zawarcia traktatów handlowych w sposób przez Rząd ustalony;

5. wyrażania opinji we wszystkich sprawach, w których Rząd zwróci się o opinję do T. N. R. G.

Art. 3. Wnioski T. N. R. G. muszą być przedmiotem decyzji Rządu, która winna być podana do wiadomości T. N. R. G. w terminie jednomiesięcznym od dnia wpłynięcia do Rządu odnośnego wniosku.

Opinje, przewidziane w pp. 3 i 5 art. 2, T. N. R. G. obowiązana jest wyrazić i zakomunikować w terminie, nie przekraczającym jednego miesiąca od daty wpłynięcia do T. N. R. G. odnośnego projektu, wzgl. sprawy. Brak w tym terminie opinji nie powstrzymuje nadania dalszego biegu projektowi ustawy lub rozporządzenia.

W wypadkach nagłych Rządowi przysługuje prawo przeprowadzania spraw, wyszczególnionych w p. 5, bez zasięgania opinj T. N. R. G. -- Wydane w ten sposób rozporządzenia będą przesyłane po opublikowaniu do T. N. R. G., której opinji, zakomunikowana Rządowi w terminie, określonym w poprzednim ustępie, będzie przedmiotem decyzj Rządu, podanej do wiadomości T. N. R. G.

T. N. R. G. ma składać się ze 100 członków, delegowanych przez różne instytucje i zrzeszenia zawodowo-gospodarcze. Liczba projektowana jest znacznie niższa od liczby, ustalonej dla Rady niemieckiej (326 członków), wyższa zaś od liczby, przyjętej przy powoływaniu Rady francuskiej (47 członków), ustalona zaś została w tej wysokości dlatego, aby mogły być w Radzie reprezentowane wszystkie ważniejsze gałęzie gospodarstwa i wszystkie kierunki myśli gospodarczej.

Proponowany podział tych 100 mandatów ma przedewszystkiem na względzie powyższy postulat, aby Rada była wiernem odbiciem zróżniczkowania życia gospodarczego, a dalej — usunięcie możliwości majoryzacji jednych grup członków przez drugie, w pierwszym zaś rzędzie grupy pracy przez grupę pracodawców. W tym też celu projekt przewiduje, że opinje i wnioski T. N. R. G. uchwala większością 2/3 głosujących przy obecności nie mniej. niż połowy wzzystkich członków.

W skład T. N. R. G. ma wchodzić 16 członków, reprezentujących rolnictwo (własność państwowa, izby rolnicze w b. dzielnicy pruskiej, większa własność, mniejsza własność, przemysł rolny), 18 członków reprezentujących przemysł (przedsiębiorstwa państw., przedsiębiorstwo użyteczności publicznej, izby przemysłowo-handlowe — w b. dzielnicy austr. i pruskiej bez Śląska, inne zrzeszenia i instytucje przemysł.) 6 reprezentantów handlu (izba handlowa w Katowicach, inne zrzeszenia i instytucje), 5 reprezentantów transportu (koleje państwowe, poczty i telegr. państw., zrzeszenia i instytucje), 8 przedstawicieli instytucji kredytowych, kas oszczędności, giełd i ubezpieczeń (instytucje państwowe, instytucje prawa publicznego i inne zrzeszenia i instytucje), 1 przedstawiciel kapitału nieruchomego miejskiego, 2 przedstawicieli rękodzieł (izby rzemieślnicze i rękodzielnicze — w b dzielnicy pruskiej i na Śląsku Górnym, inne zrzeszenia i instytucje), 28 członków, reprezentujących pracę najemną (zrzeszenia pracowników państw. i komunalnych, biurowo.handlowych i bankowych, technicznych, robotników przemysłowych i handlowych rolnych, transportowych), 8 przedstawicieli konsumentów (samorządy, spółdzielnie urzędnicze, inne spółdzielnie spożywcze), 4-ch przedstawicieli wolnych zawodów, 4 przedstawicieli nauki.

Poważny nacisk projekt kładzie na niezależność decyzji członków Rady i niedopuszczalność mandatów nakaźczych-

Członkowie są wybierani na dwa lata bez prawa odwołania (art. 4) i w wykonaniu swych obowiązków są niezależni i nie skrępowani żadnemi instrukcjami zrzeszeń i instytucje, z których ramienia wchodzą do Rady (art. 8.).

T. N. R. G. odbywa co roku 4 sesje zwyczajne. Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje przewodniczący, którym jest Minister Skarbu, jako przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Ministrów, z własnej inicjatywy lub na żądanie 1/3 części członków T. N. R. G. w terminie najwyżej jednomiesięcznym.

Projekt przewiduje powołanie komisji głównej, szeregu komisji specjalnych, oraz sekretarjatu generalnego.

KOSZTY LECZENIA ŻYDÓW. W dz. Ust. Nr. 38 ogłoszona została Ustawa z dn. 19/III. b. r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich żydów, będących stałymi mieszkańcami gmin na obszarze b. Królestwa Kongresowego. Art. 2 tej ustawy zmienia zasadniczo dotychczasowe przepisy przez wprowadzenie zasady, że „Koszty leczenia ubogich chorych żydów w szpitalach państwowych, komunalnych, lub za takie przez związki komunalne uznanych, powstałe po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile nie mogą być pokryte przez leczonych, lub przez osoby czy instytucje obowiązane do tego na mocy i w granicach obowiązujących ustaw, pokrywane będą w tych samych przypadkach i w taki sam sposób, jak to jest przewidziane dla pokrywania kosztów leczenia ubogich chorych chrześcjan przyczem ogólna suma kosztów leczenia wszystkich ubogich danej gminy, bez różnicy wyznania, powinna być objęta budżetem gminy, lub wyjątkowo w razie potrzeby rozkładania w stosunku do innych podatków gminnych“.

Z powyższego wynika, że koszty powstałe przed ogłoszeniem wystawy, t. j. do dnia 18 kwietnia r. b., winny być pokryte przez żydowskie gminy wyznaniowe powstałe po tym terminie i wogóle w przyszłości — przez urzędy gminne.

WYSTAWA W LISKOWIE. Dnia 18-go czerwca 1925 r. otwarta zostanie na czas od dnia 5-go lipca włącznie, wystawa pod nazwą „Wieś polska w Liskowie“.

Lisków jest położony w pow. Kaliskim (dojazd do stacji Opatówek skąd 15 klm. szosą,) sam przez to zasługuje na zwiedzenie jako wzór wsi idealnej, posiada bowiem następujące instytucje i stowarzyszenia: „Sierociniec“ dla 350 dzieci sierot, Seminarjum nauczycielskie, Szkołę Rolniczą, Szkołę stolarsko-zabawkarską, mechaniczno-ślusarską, kursy rękodzielnicze dla dziewcząt, dwie szkoły powszechne, dom ludowy, straż ogniową, kółko rolnicze, koło gospodyń, koła młodzieży, koła sportowe, trzy orkiestry, chóry śpiewacze, zespoły teatralne, klub dla inteligencji, stowarzyszenie spożywców, piekarnie spółdzielczą, bank ludowy, spółdzielnie mleczarską, stowarzyszenie zbożowe, spółdzielnie budowlaną, szpital ze stałym lekarzem, ambulatorjum, gabinet dentystyczny, budynek kąpielowy, pralnie mechaniczną.

Lisków również posiada oświetlenie elektryczne, częściowo kanalizację, trzy studnie artezyjskie, pocztę, telegraf, telefon.

Po za instytucjami stałemi zorganizowane będą na czas wystawy działy następujące: rolniczy, hodowlany, ogrodniczo-pszczelniczy, spółdzielczy, oświatowy. opieki i pracy społecznej, etnograficzny, przemysłu ludowego, higieny, pożarniczy, maszyn rolniczych i Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Wystawę uświetni swym przybyciem Pan Prezydent Stanisław Wojciechowski, Rząd w osobach ministrów, senatorowie. posłowie, J. E. ks. Biskup Zdzitowiecki, jak również uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Rolniczego.

Spodziewane jest przybycie licznych wycieczek zbiorowych, pożądane jest przeto, aby większe wycieczki uprzedziły Komitet o dniu przybycia.

Przypuszczać należy iż wszyscy działacze samorządowi, interesujący się pracą społeczną wsi polskiej, zechcą przybyć na wystawę, która pod wielu względami zapowiada się bardzo interesująco.

BILETY TYSIĄCZŁOTOWE. Wobec pojawiania się od czasu do czasu biletów 1000 złotowych, Bank polski przypomina, że najwyższym odcinkiem puszczonym w obieg są bilety 500 złotowe Bilety 1000 złotowe nie są zatem prawnym środkiem płatniczym i nie mogą być uważane za prawdziwe.

NOWY ROZKŁAD JAZDY. Ukazał się nowy urzędowy rozkład jazdy pociągów, wydany nakładem ministerjum kolei.

Nowy rozkład wprowadzony został na naszych kolejach o północy z d. 4-go na 5-ty czerwca.

SIÓDMY ROK WYAWNICTWA „SAMORZĄD“ Tygodnik, poświęcony sprawom samorządu powiatowego i gminnego, organ Inwestycyjno-Gospodarczego Zrzeszenia Samorządów Powiatowych i Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego, wychodzi w Warszawie, Nowy-Świat 21, pod Redakcją St. Boguszewskiego przy współudziale Komitetu Redakcyjnego w osobach pp.: Józefa Beka, posła A. Bogusławskiego, Wacława Gajewskiego, dra. N. Jaroszyńskiego, Wł. Korsaka i J. Wołoszynowskiego.

Na łamach „Samorządu“ najwybitniejsi fachowcy — teoretycy i praktycy — omawiają stale wszystkie aktualne kwestje, dotyczące samorządu powiatowego i gminnego. Szczególną uwagę poświęca „Samorząd“ sprawie ustroju samorządu i administracji wogóle, skarbowości komunalnej, zagadnieniom komunikacyjnym, oświatowym, rolnictwa, zdrowotności publicznej, opieki społecznej i problemom gospodarczym. Zawiera bogaty dział informacyjny z dziedziny prac ustawodawczych, rozporządzeń i zarządzeń władz, orzecznictwa oraz z życia związków komunalnych.

„Samorząd“ jest organem samorządu ziemskiego na całym obszarze Rzeczypospolitej i uwzględnia sprawy komunalne wszystkich dzielnic.

Prenumerata kwartalna 8 złotych.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 1520.

O LIDZE OCHRONY POWIETRZNEJ PAŃSTWA. Świadomość planowej rozbudowy floty powietrznej przez odwiecznych wrógów naszych, którzy nie wyrzekli się bynajmniej myśli odwetu, wywołała czujność społeczna, a widocznym tego znakiem Liga Obrony Powietrznej Państwa.

Hasła, rzucone przez Komitet Stołeczny, znalazła silny oddzwięk w społeczeństwie polskim. Na obszarze Rzeczypospolitej powstały licznie miejscowe koła, które czynem swym stwierdzają wyraźnie, iż w tworczej pracy grosza skąpić nie będą. Odruch ofiarności z dniem każdym wzrasta, a nie jeden ptak skrzydlaty—za niewysokie ufundowany składki—szybuje w przestworzach.

OBYWATELE! Ilekroć powstała myśl szlachetna która dobro Ojczyzny w założeniu swem miała, nigdy wtedy pokreślić to wypada—Was nie zabrakło. Nie szczędziliście krwi serdecznej, by wrogiego najeźdźcę od granic Najjaśniejszej Rzeczypospolitej odeprzeć, nie żałowaliście grosza, by niejedną łzę obe-

trzeć, nie skąpiliście sił własnych, byle święte dzieło odbudowy na zdrowe pchnąć tory.

Dziś w wysiłku zbiorowym odosobnieni pozostać nie możemy. Musimy dać przykład—a stać nas na to, iż w dziele odbudowy nie ustajemy. Stańmy zatem w karnym jak zawsze ordynku. Niech nie będzie między nami nikogo ktoby do L. O. P. P. nie należał. Skromnym poczynaniom dodajmy skrzydeł, niech powstanie z nich czyn skrzydlaty, samolot, który echem głośnym wieść o nas szeroko rozniesie.

KOMUNALNE KASY OSZCZĘDNOŚCI. W ministerstwie Skarbu odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli innych zainteresowanych ministerstw i sfer gospodarczych w sprawie opracowanego przez to Ministerstwo projektu ustawy o komunalnych kasach oszczędności.

W wyniku wyczerpującej dyskusji ustalono następujące najważniejsze zasady projektu:

Powiatowe i miejskie związki komunalne mogą zakładać kasy oszczędności w drodze uchwalenia przez ich reprezentacje statutu i zatwierdzenia odnośnej uchwały przez władzę nadzorczą.

Kasy oszczędności są odrębnemi osobami prawnemi i podlegają zarejestrowaniu w Sądzie Okręgowym w specjalnie prowadzonym rejestrze.

Głównem zadaniem kasy jest ułatwianie gromadzenia oszczędności i ich oprocentowanie oraz uprzystępnienie ludności taniego i dogodnego kredytu.

Związek komunalny, który założył kasę oszczędności, winien przyjąć na siebie pełną odpowiedzialność za wkładki, złożone na książeczki oszczędnościowe, zaś za wszelkie inne zobowiązania kasy, związek odpowiada w granicach i do wysokości, oznaczonych w statucie, uchwalonym przez reprezentację komunalną.

Fundusze kasy powstają z wkładek, z nadwyżek obrotowych i z zaciąganych pożyczek; przewidziane jest również tworzenie kapitału zapasowego.

Umieszczenie gotówki na książeczki oszczędnościowe w komunalnych kasach oszczędności, uważa się za lokatę kapitału z bezpieczeństwem pupilarnem.

Wkładki wolne są od podatku od kapitałów i rent i od podatku dochodowego.

Z pośród operacji czynnych kasa oszczędności między innemi uprawniona jest: zakupować papiery wartościowe, wydawać pożyczki pod zastaw papierów i pożyczki z hipotecznem zabezpieczeniem, nabywać w drodze cesji wierzytelności hipoteczne, udzielać weksl owego kredytu budowlanego hipotecznie zabezpieczonego, udzielać kredytu dla spółdzielni, założonych na zasadzie ustawy z dn. 29. X 1920 r., dyskontować weksle, zaopatrzone przynajmniej w 2 dobre podpisy, eskontować kupony oraz wylosowane papiery wartościowe, lokować kapitały na rachunkach czekowym i żyrowym w instytucjach, wymienionych w ustawie. udzielać pożyczek za gwarancją państwa na cele rolnicze i wreszcie udzielać pożyczek związkom komunalnym, w tym ostatnim wypadku za zgodą władzy nadzorczej.

DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI BANKU ROLNEGO. Państwowy Bank Rolny rozpoczyna w najbliższym czasie przyjmowanie zgłoszeń o udzielanie długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych na kupno gruntu z parcelacji i na zapłacenie za nabyte już, a pochodzące z parcelacji gospodarstwa. Pożyczki będą udzielane do wysokości 2/3 szacunku ustalonego przez bank i będą zasadniczo zabezpieczone na I-em miejscu hipoteki. Pożyczki udzielane będą na termin 10, 20 i 30 letni w 8 proc. listach zastawnych Banku. Listy zastawne przyjmowane będą na poczet podatku majątkowego po kursie 80 za 100, będą mogły być lombardowane w Banku Polskim i P. K. O. oraz przyjmowane przez skarb państwa, jako kaucja i wadja. Przedłożone bankowi do komisowej sprzedaży, listy będą zaliczkowane do wysokości 25 proc. wartości nominalnej. Właścicielom majątków, którzy zgłoszą swe majątki do parcelacji będzie odroczona przez władze podatkowe rata podatku majątkowego do czasu otrzymania listów zastawnych banku.

NADPŁATY PODATKU MAJĄTKOWEGO. Z powodu skarg ze sfer poselskich, że niektóre urzędy skarbowe nie wydają, względnie nie zaliczają na inne podatki nadpłat podatku majątkowego od płatników, którzy dotychczasowemi wpłatami uiścili kwotę, przekraczającą 100 proc. podatku majątkowego, ministerjum skarbu wydało izbom skarbowym zalecenie, aby urzędy skarbowe jaknajściślej stosowały się do wydanych w tym względzie zarządzeń, uważając za nadpłatę nadwyżkę donad 100 proc. podatku należnego od płatników pierwszych czterech stopni na podstawie ostatecznego oszacowania wartości ich majątku.

Jednocześnie wyjaśniono, iż zaliczenie nadpłaty winno następować na inne podatki z urzędu, zwrot zaś w gotówce nadpłaty może być zarządzony tylko na prośbę płatnika i tylko w razie braku zaległości w innych podatkach.

USTAWA O UDZIELENIU PORĘKI PAŃSTWOWEJ. Minister skarbu wniósł do sejmu projekt ustawy o udzielaniu poręki państwowej za zobowiązania banków państwowych i gminnych oraz za zobowiązania Towarzystw kredytowych. ziemskich i miejskich oraz banków hipotecznych z tytułu emisji listów zastawnych do wysokości 200 miljonów zł. lub równowartości tej sumy w walutach zagranicznych.

Projektowana ustawa ma na celu ułatwienie dopływu kapitałów dla kredytu długoterminowego i wywołana jest zabiegami szeregu instytucji o ułatwienie umieszczenia ich emisji na rynkach kredytowych zagranicznych. Rokowania tego rodzaju są w tej chwili w okresie końcowym.

Zebrania Rady Związku Straży Pożarnych Woj. Kieleckiego.

Dnia 14 czerwca 1925 r. w sali portretowej województwa Kieleckiego t. j. w niedzielę o godz. 10-ej rano. Zebranie Rady Związków Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego, z nastąpującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie i zatwierdzenie protokułu z poprzedniego zebrania; 2) Sprawozdanie prezesa zarządu; 3) Sprawozdanie skarbnika; 4) Sprawozdanie p. o. inspektora; 5) Zatwierdzenie zorganizowanych Okręgów i ustalenie terenu ich działalności; 6) Spra-

wozdanie z działalności przedstawicieli poszczególnych Okręgów; 7) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na rok 1925; 8) Przedstawienie Radzie Naczelnej do nominacji kandydata na inspektora; 9) Sprawa siedziby Związku; 10) Wybory 2-ch członków Zarządu; 11) Sprawa zorganizowania obrony przeciwpożarowej; 12) Wnioski

Niezależnie od prezesów Związków Okręgowych w zebraniu Rady mogą wziąść udział delegaci okręgów z głosem doradczym.

HYGJENA SPOŁECZNA.

Choroby zawodowe skórne u robotników.

Choroby zawodowe skórne u robotników są to takie schorzenia skóry, które są związane z pewnymi zawodami, z pewną pracą. Choroby, wywołane przez pracę, nie są niebezpieczne nie zagrażają życiu, ale są często powodem utraty zarobkowania na długi czas. Są wyrazem złych warunków hygjenicznych przy warsztacie pracy. Gdyby pracodawcy stworzyli odpowiednie warunki hygjeniczne robotnikom, to choroby zawodowe zniknęłyby z horyzontu i w terminologji lekarskiej pozostałyby tylko wyjątki. Taką częstą chorobą zawodową skórną jest pryszczyca. Jeżeli na nią zapadają ludzia inteligentni, szybko przechodzi, dzięki przestrzeganiu zasad hygjeny i czystości, a odwrotnie trwają bardzo długo u ludzi o małej inteligencji i niechlujnych. Często robotnik albo robotnica pryszczycę przemywa wodą karbolową albo mydłem, co tylko wywołuje pogorszenie sprawy, tutaj jest potrzebne leczenie systematyczne i lekarstwa. Pryszczyca, zaniedbana na częściach włosionych ciała, wytwarza tak zwany kołtun, nawet w medycynie międzynarodowej nazwano z pewną pogardą — kołtun polski (plica polonica), a ta nazwa powstała, dzięki naszym sąsiadom zachodnim (niemcom). Wśród narodu polskiego utarł się zwyczaj, bardzo przesądny, że kołtuna nie można obcinać, bo on jakoby miał chronić przed innymi chorobami. to nie jest prawdą, pierwszą rzeczą trzeba kołtun obciąć. Stałym towarzyszem kołtuna są brud i wszy.

Tak zwana pryszczyca zawodowa poddaje się jednak trudno wyleczeniu i jest uporczywa. W takich wypadkach robotnik powinien zaprzestać pracować, to jest pierwsze lekarstwo. Takiemu schorzeniu ulegają części ciała ludzkiego nie przykryte, jak ręce, twarz, szyja i bardzo często dołączają się zakażenia skórne. Jest nawet lista chorób zawodowych sklasyfikowanych przez Herxheimer'a, które właśnie wywołują pryszczycę zawodowę, do takich należą:

Lekarze i pielęgniarze — od formaliny karbolu i sublimatu.

Fotografiści od środków redukujących (kwas pyrogalusowy, rodinal).

Ogrodnicy od roślin drażniących.

Stolarze od parafiny, szerlaku, olejów mineralnych i pirydyny.

Rymarze od kwasów i terpentyny.

Praczki od wody, wapna, sody, mydła i chlorku.

Piekarze od wilgotnego ciasta, kwasów owocowych i gorąca.

Farbiarze, garbarze od środków do bejcowania, kwasu szczawiowego, olejów mineralnych, mydeł, używanych do foluszu.

Drukarze od olejków żywicowych.

Pracownicy cementowi od oparzenia wapnem niegaszonem i zwilżaniu skóry.

Robotnicy kamieniołomów wapiennych od wapna.

Robotnicy fabryk drutu od kwasów.

Smolarze od dziegciu i parafiny.

Robotnicy odlewni żelaza od olejów do wecowania.

Pracownicy fabryk maszyn od spirytusu denaturowanego.

Robotnicy fabryk chemicznych od soli siarczanych, sody, chlorku, benzolu, kwasu azotowego i preparatów.

Robotnicy fabryki zapałek i nabojów przy wyrabianiu drogą elektryczną chloranu potasu.

Robotnicy fabryk guzików z masy perłowej od pyłu.

Pracownicy fabryk szuwaksu od wosku, dziegciu i wazeliny.

Robotnicy fabryki drutu miedzianego od olejów, kwasu i soli metalowych.

Przekupnie śledzi od sosu i tłuszczu śledziowego.

Wyżej wymienione zawody często zapadają na pryszczycę zawodową i wskazałem przyczyny choroby. Racjonalne leczenie wymaga przerwania pracy, aby usunąć od szkodliwych czynników, konieczne nałożenie opatrunku na ręce i twarz. Inaczej choroba może przejść w trudno uleczalną.

Bardzo często choroby skórne są wywołane przez zażywanie lekarstw: naprzykład 1) pokrzewka zjawia się po zażyciu balsamu kapaiwy przy tryprze, albo od pokarmów, których organizm nie toleruje (poziomki, ostrygi, węgorze) i są do tego usposobieni 2) rumień występuje, jako oddzielne plamy lub punkciki, po zażyciu chininy, terpentyny, oleju sandałowego, 3) zapalenie skóry rozlane, — po zażyciu chininy, antypiryny, arszeniku, jodu kalomelu. Również przy zewnętrznem stosowaniu dziegciu i rtęci, 4) wysypki pęcherzowe po fosforze, jodzie, kalomelu, 5) zapalenie skóry guzowe po wielkich dawkach jodu i bromu, zażytego do wewnątrz, pojawiają się guzy, popękane na powierzchni, guzy wielkie, pokryte naskórkiem zgrubiałym.

Dr. Tadeusz Barylski.

„Z powiatowej Kasy Oszczędności Powiatowego Związku Komunalnego w Będzinie".

Na posiedzeniu odbytem w dniu 28 kwietnia 1925 r. Zarząd Powiatowej Kasy Oszczędności ukonstytuował się w sposób następujący:

Przewodniczący Zarządu — p. **Aleksander Trzciński**
Zastępca Przewodniczącego — p. **Antoni Latusek**

Członkowie Zarządu:

p. Dyr. Witold Sągajłło
p. Inż. Bolesław Janicki
p. Tomasz Stefański
p. Marcin Możdżeń

Zastępcy członków Zarządu:

p. Ryszard Herman
p. Inż. Marjan Czaplicki
p. Henryk Trener

Dyrektorem Powiatowej Kasy Oszczędności został p. Czesław Ankierstein. Zobowiązania Kasy, jak również plenipotencje w myśl § 6 statutu Powiatowej Kasy Oszczędności będą podpisywane łącznie pod stemplem Kasy przez przewodniczącego, zastępcę i dyrektora. Czeki i żyra podpisywać będą dyrektor z którąkolwiek osobą upoważnioną do podpisu. Korespondencję bieżącą Kasy podpisuje derektor. Do podpisywania za Powiatową Kasę Oszczędności w Będzinie są upoważnieni: p. Aleksander Trzciński, p. Antoni Latusek, p. Henryk Trener, oraz dyrektor Kasy p. Czesław Ankierstein.

Wydawca: Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego. Tłoczono w „Drukarni i Introligatorni" Pow. Zw. Kom. w Będzinie. Redakcja i Administracja: Gmach Starostwa w Będzinie.